
ANTIKVARIAT MATS REHNSTRÖM

NYHETSBRV 257 ÄLDRE VARIA 8 APRIL 2015

*Jakobskatan 27 nb | Box 16394 | 103 27 Stockholm | tel 08-411 92 24 | fax 08-411 94 61
e-post: rehnstroem@svaf.se | www.matsrehnstroem.se*

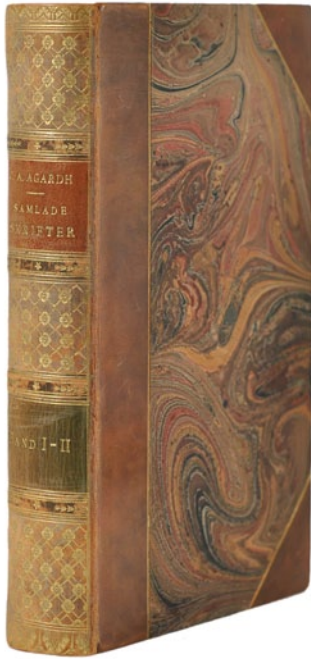
ÖPPET TORSDAGAR 15.00–18.30

DETTA NYHETSBRV innehåller 25 nykatalogiserade äldre böcker från Agardh till Wallerius. Bland titlarna kan nämnas två svenska reseskildringar i Europa av NILS ARFWIDSSON respektive BERNHARD VON BESKOW, BROBERGENS *Ledige stunders poetiske tijd-fördriif*, den första kompletta *Don Quixote*-översättningen till svenska, DALINS *Svea rikets historia* i ett vackert bundet exemplar, LENNGRENS *Skalde-försök* i ett prydligt band som tillhört Thore Virgin och TUNELDS *Geographie öfver konungariket Swerige* i sjätte upplagan utgiven av GJÖRWELL.

Med vänliga hälsningar!

MATS REHNSTRÖM

ps. Vi har, som ni kanske märker, bytt e-postadress till: **info@rehnstroem.se**. Den gamla adressen kommer fortsätta fungera under en övergångsperiod, men vänligen notera denna nya adress och använd den för all framtida korrespondens. Ds.

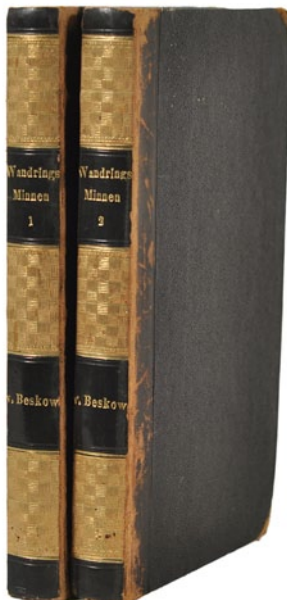
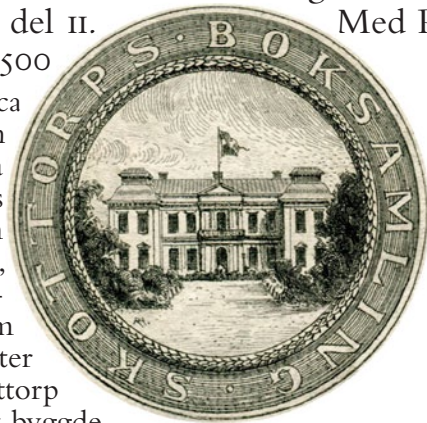

1. AGARDH, C. A. **Samlade skrifter af blandadt innehåll.** I-II. Lund, Berlingska boktryckeriet, 1863. 8:o. (4),XIV,391 + (4),312 s. Elegant om än ngt nött lackat hfrbd med upphöjda bind, mycket rikt guldornerad rygg, tegelbrun titeletikett och grön del-titeletikett (Hedberg). Ryggen aningen blekt och ett hårt blekt fält överst på bakpärmens skinn. Bra inlaga med enstaka småfläckar. Med Gösta Lindbergs exlibris. Ett rättelseblad saknas i del I. *900

Allt som utkom av det större planerade verket. Första delen innehåller teologiska och kyrkoadministrativa uppsatser, andra delen tal, bl.a. ett "äreminne öfver Carl von Linné", "tal i Wermländska sällskapet för nykterhet och goda hemseder" och "tal om svenska näringarnas riktning".

2. ARFWIDSSON, N. **Nord och söder.** Strödda anteckningar under resor emellan Avasaxa och Vesuven åren 1835-1839. I-II. Sthlm, P. A. Norstedt & söner, 1842-43. 8:o. (4),206 + XI,(1 blank),392 s. Samtida hfrbd med guldornerad rygg och grönsprängda snitt. Ett minimalt maskhål upptill i bakre falsen. Enstaka lätta lagerfläckar, första titelbladet lite hårdare lagerfläckat. En liten reva i övre marginalen på s. 129 i del II. Med P. von Möllers stpl och Skottorps exlibris. *1500

Bring Itineraria svecana 572. Schiötz Itineraria Norvegica 28*. Nils Arfwidsson (1802-80) var publicist och en tid redaktör för "Nya dagligt allehanda", där många av skildringarna i första delen först publicerades några år tidigare. I Sverige gick resan bl.a. genom Uppland, Gästrikland, Medelpad, Ångermanland, Västerbotten, Lappland och Jämtland, med en avstickare till Trondheim. Författaren fortsatte sedan genom bl.a. Tyskland, Österrike, Frankrike och till Italien. Peter von Möller (1809-83) ägde de halländska godsena Skottorp och Dömostorp. Han var politiker och historiker samt byggde upp ett fint bibliotek på Skottorp.

3. BESKOW, B. von. **Wandrings minnen.** (I-II). (Sthlm), J. Hörberg, 1833-34. 8:o. Litograferat titelblad, (2),VIII, (3, 1 blank), 249 s. & 7 litograferade faksimilpl + litograferat titelblad, (2),302, (1) s. Två ngt nötta samtida hfrbd med mycket rikt guldornerade ryggar med flätbandsdekor, dubbla titeletiketter och grönsprängda snitt. Ryggskinet skavt vid falsarna och pärmhörnen stötta. Ark 9 i första delen felbundet. Titelbladen och de därpå följande bladen med rätt kraftiga fuktränder i båda delarna. Del II är dessutom genomgående fuktfläckig, mest i början och i synnerhet mot slutet där fläckarna är tråkigt gultonade. Några småfläckar, t.ex. på s. 36 och 101-02 samt även ett par gamla lagade revor i övre marginalen på s. 68 och 214 i del II. *750

Kleberg Svenskar i Italien 690. Del I utkom i en andra upplaga 1834. De litograferade titelbladen med fina vinjetter vilka avbildar "Carls-Kilde vid Echrum" respektive "Petrarcha's graf vid

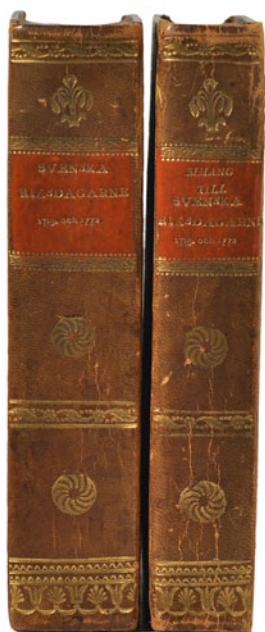
Arqua". Faksimilerna är skriftprov av Oehenschläger, Baggesen, Amalie von Helvig, Goethe, Tieck, Grillparzer m.fl. Behandlar Beskows resa 1819-21 till Tyskland, vidare över Prag och Wien samt slutligen till Italien, som hela andra delen beskriver. De musikbilagor och den plansch som var tänkta till andra delen utkom aldrig och av en tredje del trycktes de första 160 sidorna, vilka dock inte utgavs och bara är kända i några få exemplar.

4. (BROBERGEN, H. G. von) **Ledige stunders poëtiske tijd-fördrijf.** Sthlm, J. G. Matthiæ, 1708. 4:o. (4),246,(2),247-62,(4) s. Titelsidan tryckt i rött och svart. Lite nött samtida skinnbd med upphöjda bind och guldornerad rygg samt titeltryck i guld: "Poetiske schrift". Svagt marmorerade snitt och kantförgyllning. Mindre maskangrepp nedtill på ryggen. Lite snedläst och främre inre falsen svag. Försättsblad urrivet. Delvis fuktfläckig. En reva i nedre marginalen på s. 101. Med P. S. Lingmarcks namnteckning, Herman Asplings stpl och Karl J. Linds exlibris. ★3000

De avslutande sidorna är ett appendix med eget titelblad. Med hyllningsverser till författaren av "D. G." (sannolikt D. Granatenflycht) och O. Broms. Bland de många bröllops- och begravningsverserna märks bl.a. en i stenstil över Johan Härleman, "kongl. may:tz. tro. tienare. och. intendent. öfwer. alle. dess. lust- och. trågårdar." Henric Georg von Brobergen (1669-1708) var verksam vid Kanslikollegium och en mycket flitig tillfällighetsskald.

5. CAVALLO, T. **Fullständig afhandling om electriciteten.** Öfversättning jemte tillägg och anmärkningar af Carl Gust. Sjöstén, Carl Pet. Ohrling. I-III. Lund, J. Lundblad, 1795-96. 8:o. (14),184,184-207,(2) + (2),387,(1) + (2),4,7-139,(13) s. & 8 utvikbara grav. plr. Samtida hfrbd med guldornerad rygg, beige titeletikett av glättad papp och stänkta snitt. Ryggen ngt blekt och flammig samt lite repad. Bakre pärmen med några ytliga maskangrepp, t.ex. i det övre yttre hörnet. Gammal bläcknotering och en auktionsetikett på insidan av främre pärmen. Bra inlaga med enstaka småfläckar, t.ex. fingeravtryck i texten på s. 383 i del II. Med Samuel Wallners namnteckning. ★5000

Planscherna graverade av J. M. Weller. Tredje delen behandlar elektricitetens användning inom medicinen. Översatt via tredje upplagan av Gehlers tyska översättning av originalet "Complete treatise of electricity" som utkom i London 1777. Dessutom har översättarna tillfört kompletterande information ur andra källor i notapparaten. Tiberius Cavallo (1749-1809) var född i Italien men verkade i England. Han gjorde många förbättringar på vetenskapliga instrument och framförallt den s.k. "Cavallo's multiplier" som kunde förstärka små elektriska laddningar och göra dem mätbara i ett elektroskop. Han blev medlem av Royal Society 1779. Samuel Wallner (1778-1865) disputerade under Thunbergs presidium 1800 respektive 1804. Han var sedan verksam inom sjukvården i Hudiksvall.

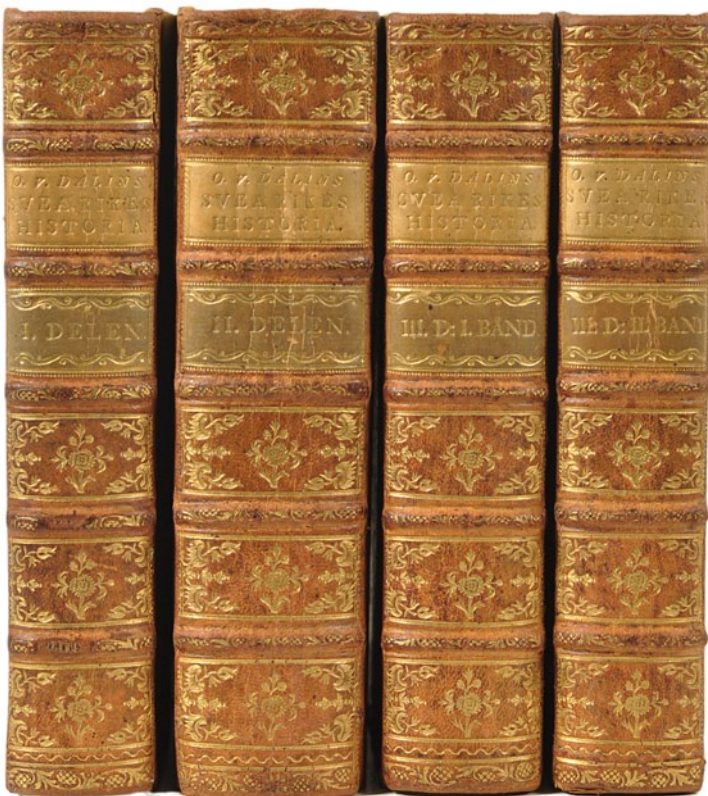

6. (CEDERSCHJÖLD, P. G.) **Svenska riksdagarne imellan åren 1719 och 1772.** Första riksdagen år 1719 med ett bihang. Sthlm, Z. Hæggström, 1825-26. 8:o. xv,(1 blank),571,(1) + viii,404,(1,1 blank),405-22 s. Två trevliga men ngt nötta samtida hfrbd med guldornerade ryggar och röda titeletiketter samt gröna snitt. Inlagorna ställvis lager- och småfläckiga, mest i början och slutet av volymerna. I det första arbetet en pappersförlust nedtill i yttermarginalen på s. 271 och sista bladet med en tråkig tonad fuktfläck. I bihanget en reva i yttermarginalen på s. 213. Med G. Kiellanders, N. M. Lovéns, Gunnar Carlquists och Gösta Lindebergs namnteckningar. ★2500

Bring Riksdagshandlingar s. 16. Setterwall Svensk historisk bibliografi 3131. Allt som utkom av det stort planerade verket. Utgavs av läkaren Pehr Gustaf Cederschjöld (1782-1848) som dock inte fick det ekonomiska stöd som han räknat med från riksdagen. Bihanget med eget titelblad med tillägget: "Innehållande protocoller och handlingar hörande till actionen emot baron v. Görtz. Med sak- och namn-register öfver hela verket".

7. CERVANTES SAAVEDRA, M. de. **Den tappre och snillrike riddaren Don Quixotes af Mancha lefverne och bedrifter.** Öfversättning ifrån spanska originalet af J. M. Stjernstolpe. I-IV. Sthlm, H. A. Nordström, 1818-19. 8:o. (6),269,(1) + (10),502 s. & 2 grav. plr + (8),384 s. & 1 grav. plansch + (12),428 s. & 1 grav. plansch. Fyra ngt nötta hfrbd från 1800-talets mitt med guldornerade ryggar, som är blekta och har några små fläckar. Talrika råkant-er, särskilt i del I. I samma del även en del marginalanteckningar i blyerts. En del sporadiska småfläckar, bl.a. i del II på s. 416. Första delens plansch bunden i del II. Ur Artur Hazelius bibliotek och med hans förvärvsanteckning från 1867. *2800

Planscherna signerade S. Andersson. Med en kortfattad biografi över Cervantes sammanställd av översättaren. Detta är den första fullständiga svenska översättningen av "Don Quijote". Stjernstolpe skriver i förordet till fjärde delen: "Den som i Don Quixote söker en vanlig roman, finner sig mycket bedragen; den är så upphöjd öfver alla romaner, att en sådan benämning vore förolämpande för ett så classiskt arbete", och i förordet till andra delen: "Hvad möda jag haft med sonnetternas öfversättning, vill jag icke omtala; men jag befarar att den är och förblifver lika förgäfvets använd, som då man flyttar en del varmare länders växter högt upp i Nordens kalla klimat; det klingande och musikaliska i detta slags poësie måste dervid nödvändigt förloras, och dermed upphör äfven sonnetten att vara hvad den kallas". Boken är inte bara en kritik mot samtidens riddarromaner "utan en skarp och snillrik satir emot alla laster och dårskaper i allmänhet; och oakadt afståndet imellan den tid, då Cervantes skref, samt vårt tidevarf, skall man likväl förmärka, att hans snille, med kraften af en electric stöt, hinner fram genom alla åldrar, och nästan ingen däre på jorden skall undgå känningen deraf." Cervantes tillhörde, tillsammans med t.ex. Shakespeare och Homeros, de äldre författare som romantikerna värdesatte.

8. DALIN, O. von. **Svea rikets historia** ifrån dess begynnelse til våra tider. Efter hans kongl maj:ts nådiga behag på riksens höglofliga ständers åstundan författad. I-III:1-2. Sthlm, L. Salvius, 1747-62. 4:o. (40),666,(6) + (44),922,(4) + (30),704 + (22),652,(8) s. Titelsidorna tryckta i rött och svart samt med grav. vinjetter. Med 3 inklistrade grav. vinjetter i texten. Fyra stiliga om än ngt nötta samtida hfrbd med upphöjda bind, rikt guldornerade ryggar och ljusbruna titel- respektive gröna deltiteletter. Svagt stänkta snitt. Pärmsidorna till del II ställ-

vis nötta och skrapade. Inlagorna på sina håll lager- och småfläckiga, särskilt i del I. I denna del även en del spegeltryck, t.ex. på s. 187-255 och mot slutet.

I del II en kraftig rostfläck i texten på s. 569 och en bläckfläck på s. 732-42 samt vikta övre hörn mot slutet. Del III: I har sporadiska fukt- och solkfläckar, mest i den övre marginalen och hörnen. *15000

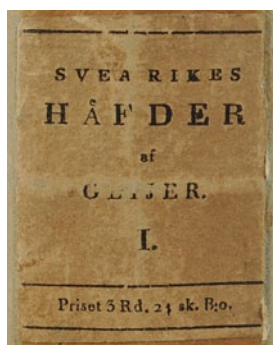
Warmholtz Bibliotheca historica Sueo-Gothica 2532. Allt som utkom. Sträcker sig fram till Karl IX. De graverade vinjetterna är utförda av Jean Eric Rehn och Per Gustaf Floding. Om Dalins arbete skriver Sten Lindroth i "Svensk lärdomshistoria": "Inom historieskrivningen var han metodiskt ingen förnyare, bortsett från det djärva uppslaget med vattuminskningen, men med Svea rikets historia hade han gjort förflutna århundraden levande och skapat ett litterärt mästerverk".

9. (DALIN, O. von) **Then swänska Argus.** (I)-II. Nr I-LII & register + nr 1-52 & register. Sthlm, B. G. Schneider, 1732-34. 4:o. (420) + (420) s. Med en träsnittsvinjett på titelbladet till nr 1 i första årgången. Aningen nött samtida skinnbd med upphöjda bind och titeletikett av pergament. Ryggen ytligt sprucken och ryggskinnet skadat överst och till en del bortnött nederst. Pärmhörnen hårt nötta. Gamla anteckningar på för- och eftersättsblad. Samtliga nummer med nära samtida svenska översättningar i bläck av de citat som är avtryckta på förstasidorna. Inlagan med en del fukt- och småfläckar. Det första titelbladet med små lagningar. I den andra delens nr 7 är titelbladet och det sista bladet uppfodrade i inre marginalen och nr 27 har bläckfläckar i texten samt nr 51 en gammal lagning i övre marginalen. Med Olof Sundholms namnteckning. Ur Gerard Bonniers bibliotek. *7500

Lundstedt Sveriges periodiska litteratur 28. Klemming Sveriges dramatiska litteratur s. 70. "Then swänska Argus" utgavs med C. Carleson som mellanhand och eventuellt med vissa bidrag av denne. Censorn Johan Rosenadler ska ha författat innehållet i nummer 33 i första årgången. Tidskriften har en omtumlande utgivningshistoria: Lundstedt har funnit upp till sex olika upplagor av vissa nummer. Martin Lamm uppskattade den totala upplagan av "Then swänska Argus" till 7-800 exemplar. Olof Sundholm (1752-1819) var präst och verksam i Skara stift. Han var en stor samlare och hans omfattande arkiv inklusive handskrivna västgötska sockenbeskrivningar finns i Skara stiftsbibliotek.

10. FLINTBERG, J. A. **Anmärkingar till Sweriges rikets sjö-lag,** jämte författningarne till närvarande tid (1815), om hwarje å utrikes ort wistande svensk och norrsks consuls skyldigheter och rättigheter, i afseende på sjöfart och handel. Utgifne, tillika med orda-register. Tredje tillökta upplagan. Sthlm, H. A. Nordström, 1815. 4:o. (8), 584 s. Samtida hfrbd med trevligt guldornerad rygg och röd titeletikett i glättad papp. Gula snitt. Ryggen aningen nött, särskilt överst och nederst. Titeletiketten med obetydligt nagg och pärmhörnen lite stötta. Med spår av en gammal auktionsetikett på frampärmens insida. På slutet medbundet en bunt blanka blad för tänkta kompletterande anteckningar. Inlagan på sina håll ngt lagerfläckig, dock mest i marginalerna. Enstaka understrykningar. En reva i yttermarginalen och en bit in i texten på s. 443. En överstruken namnteckning på försättsbladet. *1500

Den första upplagan utkom 1794 och en andra 1802. Boken översattes även till tyska. Jacob Albrecht Flintberg (1751-1804) blev kommersråd 1803 och hade även titeln lagman. Han var en flitig skriftställare och som hans viktigaste arbete brukar räknas "Lagfarenhetsbibliothek", vilken vid sidan av lagtexten även redovisar praxis från straffrättens område.

11. GEIJER, E. G. **Svea rikets häfder.** I. Uppsala, Palmblad & c., 1825. 8:o. Extra grav. titelblad, (12), 605, (3) s. & 4 utvikbara tryckta tabeller. Häftad och oskuren i samtida gråpappomslag med tryckt titeletikett. Ryggen något gulnad och nött. Inlagan lätt lagerfläckig på sina håll. En gammal lagning upptill i den yttre marginalen på s. 223 och en reva i nedre marginalen på s. 323. Bra ex. *2250
Setterwall Svensk historisk bibliografi 352. Allt som utkom. Geijer förde historien fram till Ragnar Lodbrok. Det fina graverade titel-

bladet har en vy över Uppsala högar som vinjettbild. Det är graverat av Pfeiffer efter en förlaga av Julin.

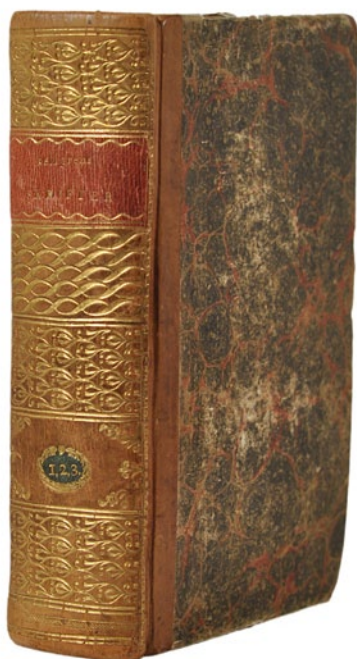
12. GEIJER, E. G. **Valda smärre skrifter.** I-II. Sthlm, L. J. Hjerta, 1842. 8:o. (6),474 + (4),359,(1) s. Samtida grönt hfrbd med dekorativt guldornerad och blindpressad rygg samt marmorerade snitt. Fint mönsterpressade pärmspeglar, liksom för- och eftersättsblad. Ryggen ngt blekt, främre falsen med ytligt spricka allra överst. Litet nagg på ryggskinnet nedtill. Nedre pärmhörn stukade och bakre pärmen med fuktfläckar. Ställvis lite lagerfläckig, mer mot slutet. Närpå genomgående fuktfläckig i övre marginalen. ★1000
Ur innehållet: "Om falsk och sann upplysning afseende på religionen. 1811", "Vid brukspatron B. G. Geijers graf. 1814", "Om omqvädet i de gamla skandinaviska visorna. 1816", "Betraktelser öfver det europeiska colonialväldets grundläggning. 1819" och "Thorild. Tillika en filosofisk eller ophilosophisk bekännelse. 1820".

13. HALLAM, H. **Öfversigt af tillståndet i Europa under medeltiden.** Öfversättning från nionde upplagan af S. J. Callerholm. I-II. Sthlm, Hörbergiska boktryckeriet, 1851-52. 8:o. (2),v,(1 blank),vi-vii,(8),549,560-69 + 531,(1 blank,9,1 blank,1) s. Två samtida gröna halvsaffianbd med rikt guldornerade ryggar och grönstänkta snitt. Ryggarna ngt blekta och flammiga. Del I ställvis lagerfläckig och med en längre reva i nedre marginalen och in i texten på s. 291. Del II med några fuktränder i yttermarginalen på s. 41-50, 145-46 och 151-52. ★750

Henry Hallam (1777-1859) var engelsk jurist och historiker. Föreliggande arbete är en översättning av "View of the state of Europe during the middle ages" som utkom första gången 1818.

14. HALLENBERG, J. **Öfver första delen af Sven Lagerbrings Svea rikes historia.** Anmärkningar. I-II. Sthlm, A. Gadelius, 1819 respektive F. B. Nestius, 1822. 8:o. (2),349,(1) + 404,(2) s. Ngt nött samtida hfrbd med guldornerad rygg, röd titel- respektive grön deltiteletikett samt röda snitt. Ryggen ngt blekt och med en del småfläckar och ytliga repor. Inlagorna ställvis ngt lagerfläckiga. I första delen ett par små revor i yttermarginalen på s. 337-39. Ett par felskurna övre hörn på s. 141-43 och en reva i nedre marginalen på s. 257 i den andra delen. ★3500

Setterwall Svensk historisk bibliografi 613. Bondsonen Jonas Hallenberg (1748-1834) var riksantikvarie och Vitterhetsakademiens sekreterare. Han skrev ett flertal viktiga verk om svensk historia och är mest känd för sin historik över Gustav II Adolf. Under 1800-talet övergår han mer till religiösa och språkliga studier, ofta uppvisande stor lärdom och ibland liggande före sin tid, men med tiden alltmer spekulativ och obskyr.

15. KELLGREN, J. H. **Samlade skrifter.** I-III. Sthlm, J. P. Lindh, 1796. 8:o. Grav. porträtt, (34), 287 + (6), 321 + (4), 305, (2) s. Nära samtida hfrbd med dekorativt och mycket rikt guldornerad rygg, röd titeletikett i saffian och oval grön nummerskyld i marokäng. Rödständta snitt. Med en del bruksspår och enstaka lagerfläckar. I del I är nedre yttre hörnet på titelbladet bortrivet. Med Ernst Wahrens namnteckning. ★1800

Klemming Sveriges dramatiska litteratur s. 136, 143, 135 och 124. 1800-02 utkom en andra upplaga och 1811 en tredje. Med en inledande biografi av Nils von Rosenstein. Gustaf Regnér och Kellgrens systerson Christ. Lengblom var tillsammans utgivare av verket. Porträttet är graverat av J. F. Martin efter Sergels medaljong.

16. **Kongl. maj:ts krigs-articlar för des krigsmagt til lands och sjös.** Gifne Stockholms slott den 31 martii 1798. Sthlm, Kongl. tryckeriet, 1798. 4:o. 160 s. Samtida ngt nött hfrbd med upphöjda bind, sparsamt guldornerad rygg, ljusbrun titeletikett i glättad papp och stänkta snitt. Skinnet avskavt vid kapitälet och främre ytterfals med ytliga sprickor. Pärmhörnen stötta och lite skadade. Pärmarna med några enstaka mindre fläckar. Sporadiska lager- och småfläckar, t.ex. i yttermarginalen på s. 17. Med C. G. Lengbloms namnteckning, Nils Personnes, Bertil Gullanders respektive Kurt Winbergs exlibris. ★750

Det finns även en edition i oktavformat från samma år.

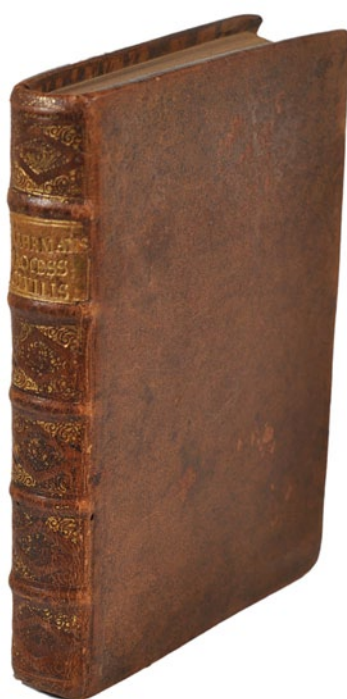

17. LENNGREN, ANNA MARIA. **Skalde-försök.** Sthlm, O. Grahn, 1819. 8:o. (8), XVI, 255, (1) s. Fint mycket lätt nött samtida ljusbrunt hfrbd med rikt guldornerad rygg och tegelröd titeletikett i glättad papp med texten: "Fru Lenngren Arbeten". Gula snitt. Främre pärmens insida och försättsbladet bruntonade p.g.a. tidigare inlagt tidningsurklipp. Den rena inlagan med bara någon obetydlig småfläck. Med Thore Virgins exlibris och namnteckning daterad Köpenhamn den 16 april 1915 samt stämpel från Bibliotheca Qvarnforsiana. Stiligt ex! ★4800
Leijonhufvud & Brithelli Kvinnan inom svenska litteraturen s. 108. Med förord av Nils von Rosenstein, som tillsammans med Carl Peter Lenngren gav ut samlingen efter författarens död. Har utkommit i en mängd nya upplagor under inte minst 1800-talet och översattes även till tyska 1857. Enligt Virgins anteckning förmodligen bunden av Hans Gustaf Björkblad.

18. LUNDEQUIST, N. **Sammandrag af utfärdade äldre och sednare, tryckte och otryckte, så wäl kongl. majest:s, som dess och rikets collegiers stadgar, reglementer, instructioner, bref och resolutioner angående Swea rikets kammar-werk, och således: alt hwad som rörer ej mindre k:gl maj:ts och kronans inkomsters beräkande, upböörden deraf, samt krono- eller landträrenskaernes afslutande och reviderande, än räntetagens och räntegifwares**

rättig- och skyldigheter, i anseende til de indelte räntorne m.m. Strängnäs, A. J. Segerstedt, 1801. 4:o. (14),644,(28) s. + LUNDEQUIST, N. **Sammandrag af utfärdade äldre och sednare, tryckte och otryckte, så wäl kongl. majest:s, som dess och rikets collegiers stadgar, reglementer, instructioner, bref och resolutioner** angående Swea rikets kammar-werk, fortsatt och tilökadt sedan år 1800. Strängnäs, A. J. Segerstedt, 1811. 4:o. (24),340,(48) s. Två samtida hfrbd med upphöjda bind, sparsamt guldornerade ryggar, röda titeletiketter av glättad papp och rödstänkta snitt. Pärmhörnen ngt stukade. Bra inlaga med några enstaka småfläckar, t.ex. på s. 213 med ett par små bläckstänk i del 1. Pagineringen på sina ställen med inklistrade tryckta ersättningslappar, t.ex. på s. 305-12. Med Sebastian Leijonhufvuds namnteckning. ★800

Setterwall Svensk historisk bibliografi 5420. Samställaren var kronofogde i Gripsholms och Råfsnäs län i Södermanland. Sebastian Leijonhufvud (1738-1818) var militär och erhöll 1781 i gåva av sin morbror Alexander Tham Nykvarn och Ströppsta i Turinge socken, Stockholms län.

19. NEHRMAN-(EHRENSTRÅLE), D. **Inledning til then svenska processum civilem**, efter Sweriges rikets äldre och nyare stadgar/ författad och upsatt. Lund, L. Decreaux, 1732. 4:o. (12),466,(22) s. Ngt nött samtida skinnbd med upphöjda bind, guldornerad rygg, brungul titeletikett och rödstänkta snitt. Ryggörneringen har delvis tappat sin förgyllning. Minimala maskhål i främre falsen och på ryggen. Bra inlaga med några enstaka fläckar, t.ex. en kraftig rostfläck på s. 151 i texten och en liten fläck i yttermarginalen på s. 409-10. ★2000

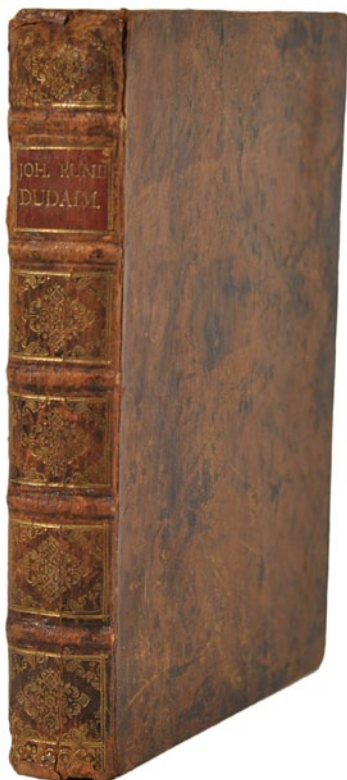
En ny upplaga utkom 1751. David Nehrman (1695-1769) var från 1720 professor i juridik i Lund och är 1700-talets viktigaste författare på juridikens område i Sverige. Under sin studietid hade han tagit intryck av bl.a. A. Rydelius i Lund och på utländska universitet inhämtat kunskaper om Pufendorfs och Hobbes naturrättsliga teorier. Den lundsiska lärostolen omfattade vid hans tillträde både romersk och svensk rätt, men Nehrman varnade i sin undervisning för den förvirring det kunde innebära att studera den romerska rätten. Den svenska lagen var av en helt annan art, sprungen

ur naturrätten, och det var den som skulle studeras och analyseras. Sitt viktigaste arbete, "Inledning til then svenska iurisprudentiam civilem", utgav Nehrman redan 1729. Han deltog som sakkunnig i förberedelserna inför 1734 års lag och utgav även flera andra arbeten med viktiga kommentarer till lagen. 1746 adlades han Ehrenstråle men adelsbrevet utskrevs inte förrän 1756.

20. (PABAN, L.) **Angenämt tidsfördrif efter en idé af Lamartine innehållande litet grädde skummad från den nyaste tidens rika tidningslitteratur af L-n.** Sthlm, Hörbergiska boktryckeriet, 1853. 12:o. (4),VII,(1 blank),288 s. Marmorerat pappbd från 1900-talets mitt med röd titeletikett och rödstänkta snitt. Titelbladet ngt bruntonat och med ljusa fläckar. En litet pappersförlust i inre marginalen på det sista bladet. Bra ex. ★2000

Indelad i tolv kapitel där första kapitlet innehåller "Några intressanta beskrifningar och berättelser", t.ex. "Den amerikanska vestern", "Haschisch" och "Märkvärdig sjukdomshistoria". Det andra kapitlet avhandlar "Några af människosnilletts triumfer" som hängbron över Niagarafallet och "döfning vid chirurgiska operationer medelst mesmerism". Tredje kapitlet innehåller biografiska notiser över märkvärdiga personer, bl.a. Washingtons mor och "snabblöparen Mensen Ernst". "Luftseglingskonsten" presenteras i kapitel fyra och märkvärdiga skeppsbrott upptar kapitel fem. Uppsatser och tankar över konst och vetenskap presenteras i sjätte kapitlet medan märkvärdiga naturfenomen avhandlas i det sjunde. Åttonde kapitlet är det kortaste och avhandlar det senaste om fornforskningen i

Asien och Amerika. Den nyaste tidens uppfinningar och upptäckter får förstås en egen avdelning i kapitel nio medan tionde kapitlet innehåller diverse anekdoter. Dessa indelas i undergrupper såsom märkvärdiga personer, tragiskt innehåll, muntert innehåll, blandat innehåll och om djur. Det näst sista kapitlet har rubriken "Några intressanta små notiser", t.ex. "Menniskoracerna", "Teatrarne i Tyskland" och "Nytt sätt att fria". Tolfte kapitlet handlar endast om "Soldaten Rasks underbara räddning; en hemsk, rörande och upplyftande berättelse". Språkmästaren Louis Paban (1804-63) var översättare och författare av franska läroböcker.

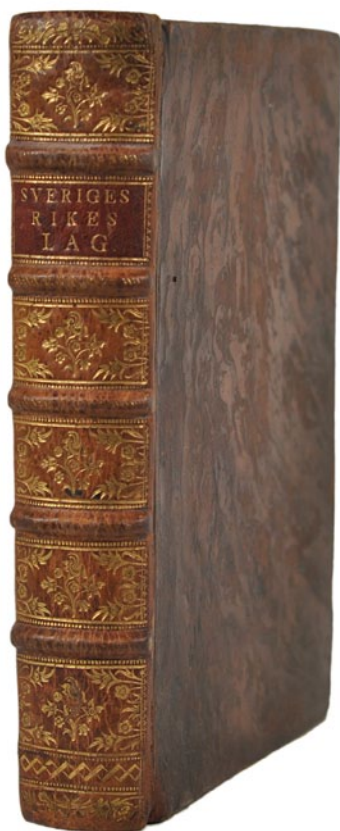
21. RUNIUS, J. **Dudaim eller andeliga blommor**, i tiden med en särdeles flijt och moget wahl sammanhämptade, och efter auctoris död uppå mångens åstundan och begiäran nu andra gången uplagde och i sin tilbörliche krantz infästade. (I)-III. Sthlm, B. G. Schneider, 1733. 4:o. Grav. porträtt,(8),24,27-98 + (8),220,(12) + (8),95,(7,2 blanka) s. Titelsidan till första delen tryckt i rött och svart. Med tryckta musiknoter i texten. Med vacker figursättning i del III på s. 46-47. Samtida ganska nött marmorerat skinnbd med upphöjda bind, rikt guldornerad rygg, mörkt röd titeletikett av marokäng och röda snitt. Falsarna spruckna här och var och nagg upp- och nedtill på den torra ryggen. En del fläckar på rygg och pärmar. Inlagan sporadiskt småfläckig. En mindre reva i nedre marginalen på s. 77 i del III. Med Eggers, Carin Grevesmühls och Wilhelm Pripps namnteckningar. *3000

Davidsson Svenskt musiktryck före 1750 116. Porträttet är av Elias Brenner och graverat av Eric Geringius samt med en dikt av G. Lithou. Med hyllningsverser av J. Frese, O. Lindstéen, C. J. Lohman, O. Broms, Greta Giedda, L. Dijkman

m.fl. Första upplagan av del I-II utkom 1714-15 och utgavs av Peter Frisch, den tredje delen sammanställdes av Olof Lindstéen som gav ut denna andra upplaga. Första delen, "Dudaim eller andeliga blommor" som innehåller författarens alla religiösa sånger, började Runius själv att redigera. Den andra delen, "Dudaim eller världslige liljor" består av grav-, bröllops- och gratulationsskrifter. Sista delen, "Dudaim eller sinne-kryddor" innehåller både andeliga och världsliga dikter. Runius (1679-1713) var född i Larf i Västergötland och studerade i Uppsala där han fick goda insikter i den klassiska, framförallt grekiska litteraturen, "hvilken dock røjde föga eller intet inflytande på hans smak och uppodlingen av hans skaldegåfva", enligt Hammarsköld. Sedan han lämnat akademien arbetade han som informator och blev senare sekreterare hos riksrådet Stromberg i Baltikum och på Claestorp i Södermanland.

22. (SINOLD von SCHÜTZ, P. B.) **Den lycksaligaste ö i hela världen**. Eller nöjsamhetenes land. Dess regerings-sätt, egenskaper och frucktsamhet, dess inwånares seder, guds-dyrckan/ kyrckio-ordning, barna-upfostran, med mera: samt tillfället/ huru detta landet är blifwit upptäckt. Ifrån tyska språket öfwersatt. Västerås, P. Devall, 1744. 8:o. (24),208 s. Titelsidan tryckt i rött och svart. Gråbrunt klottryggbd med upphöjda bind från slutet av 1800-talet med tryckt titeletikett på främre pärmen med felaktigt författarnamn. Stänkta snitt. Med en del blyertsnoteringar på insidan av pärmar, bl.a. en duplettmarkering. Fin inlaga med endast obetydliga fläckar. Ur Anders Granaths boksamling. *4500

Lundewall Bibliografi över science fiction & fantasy s. 269. En ny upplaga utkom 1767. Översatt av den flitiga Christian Gustafsson Roman. Företalet undertecknat med pseudonymen "Ludwig Ernst von Faramund". Den tyska upplagan, "Die glücklichste Insul auf der gantzen Welt, oder das Land der Zufriedenheit", utkom 1728. "En rent utopisk skildring af absolut okonstnärlig art", enligt Böök i "Romanens och prosaberättelsens historia i Sverige". Han menar dock att den kan ha påverkat Bergströms "Indianske bref".

23. **Sveriges rikets lag gillad och antagen på riksdagen år 1734.** Sthlm, H. Foug, 1780. 4:o. (20),398,(1) s. Med grav. titelvinjett. Med tryckta ramlinjer. Fint samtida lätt nött marmorerat skinnbd med upphöjda bind, rikt guldornerad rygg, röd titeletikett i marokäng och röda snitt. Ryggskinnets aningen blekt. Inlagan med enstaka lager- och småfläckar t.ex. på s. 74 och 303-06. Titelbladet nedskuret och uppfodrat med över- och yttermarginal av gammalt vattenrandat papper. En svag fuktrand i övre marginalen på titelbladet och även på sina håll överst i inlagan. Några enstaka blyertsbockar i marginalen och en bläckanteckning i yttermarginalen på s. 207: "den 5 julij 1835 å Stortorp hittades denna fyrwepling". Raderade ägaranteckningar på försättsbladet. Trevligt ex. ★7500

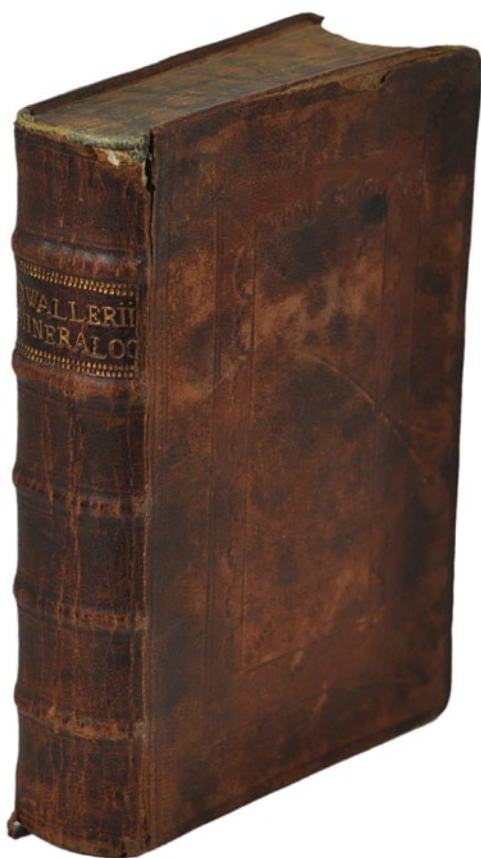
Colliander Minnesskrift ägnad 1734 års lag s. 522. Detta är den så kallade "dukatupplagan" som trycktes i 4:o och 12:o, vilka är de första upplagorna av 1734 års lag som sattes med antikvastilar. I striden med Hesselberg om privilegiet att trycka lagboken utförde Foug denna den vackraste lagupplagan från 1700-talet med löftet att den som hittade ett tryckfel erhöill en dukat i belöning. 1781 gick Foug segrande ur striden och erhöill lagboksprivilegiet.

24. **TUNELD, E. Geographie öfver konungariket Swerige samt därunder hörande länder.** Sjette upplagan. I-IV. Sthlm, A. J. Nordström, 1785-92. 8:o. (24),142,(16) + (8),100,(12) + (4),117,(15) + (2),194,(25) + (2),177,(28) + (2),127,(15) + (2),236,(18) + (4),283,(21) s. Tre ngt nötta samtida marmoretrade skinnbd med prydligt pålagda ny ryggar som har upphöjda bind, rikt guldornerade ryggar, röda titel- och deltiteletiketter i saffian samt röda snitt. Ytligt spruckna i falsarna på sina håll. Inlagorna genomgående i bra skick, men som vanligt med en del lager- och småfläckar, mindre pappersförluster i hörn och marginaler, råkanter etc. En liten reva med en gammal lagning i del I:1 på s. 128 och en större äldre lagning i nedre marginalen i del IV:9-10 på s. 195, den senare med en del bokstavs-förluster. Några små men kraftiga rostfläckar i nedre marginalen på s. 74-83 i del II:5. Ett litet hål med bokstavs-förlust på s. 89 och på det sista opagerade registerbladet i del II:6. En mindre solkfläck med ett litet hål på s. 77 i del III:7-8. Textförluster nedtill på s. 263 i del IV:9-10 på grund av att papperet varit vikt vid tryckningen. Med Sten och Brita Westerbergs gröna blindpressade exlibris. Från Beatelund. ★4000

ämbeverken. 1751 drog han sig i stället tillbaka till Eriksholm i Östergötland, där han inte utan framgång ägnade sig åt lantbruk.

Warmholtz Bibliotheca historica Sueo-Gothica 214 för tidigare upplagor: ”denna så outhärliga, som väl författade, bok”. Setterwall Svensk historisk bibliografi 5664. Gjörwell Förteckning 130. Första upplagan trycktes 1741, den åttonde och sista utkom 1827–33, men förblev oavslutad. Denna sjätte upplaga är utgiven av C. C. Gjörwell och uppdelad i fyra band med totalt 10 delar där de nionde och tionde delarna avhandlar Finland och de svenska besittningarna: Pommern, Rügen och Wismar i Tyskland och ”uti America öen S. Barthelemy”. Eric Tunelds geografi är den första i sitt slag och en av den svenska topografins klassiker. Den innehåller mängder av nyttig information i både historiska, naturalhistoriska och ekonomiska ämnen. När första upplagan kom ut var dess lättöverskådliga landskapsbeskrivningar oftast de mest tillförlitliga och omfattande redogörelser som fanns om respektive landsände. Dess betydelse understryks av Lindroth som skriver att ”ännu in på 1800-talet var Tunelds geografi en del av det svenska nationalmedvetandet.” Tuneld (1709–88) hade studerat i Uppsala och var en tid anställd vid Riksarkivet, men lyckades inte göra karriär vid

25. WALLERIUS, J. G. **Mineralogia, eller mineralriket indelt och beskrifvit.** Med kopparstycken. Sthlm, L. Salvius, 1747. 8:o. (38),479 s. & 1 utvikbar grav. plansch. Titelsidan tryckt i rött och svart. Nött samtida skinnbd med med upphöjda bind och brun titeletikett av marokäng samt spegeldekor på pärmarna. Klistermarmorade snitt. Pärmdekoren oxiderad. Ryggen ngt skadad upptill och främre pärmerna med mindre nagg i den övre kanten. Pärmarna lite bågnade. En del kludd på försättsbladet. Inre falsar lite svaga. Det inledande opaginerade registret försett med prydliga gamla sidhänvisningar i bläck. Sporadiska småfläckar, t.ex. några bläckfläckar i yttermarginalen på s. 76–77. Planschen har några fläckar i nedre marginalen och även en liten bit in över plåtkanten. Med en gammal namnteckning på titelbladet, ”Geisler”. ★7500

Bibliotheca Walleriana 12190. Genom ”Mineralogia” blev Wallerius känd över hela Europa och hans arbete översattes till tyska, franska och ryska. Wallerius använde sin egen stora

mineralsamling omfattande ”öfver 4000 specimina, utom petrificater och concreta” som källa. Vidare var samarbetet med Daniel Tilas fruktbart. Mineralerna är indelade i fyra klasser eller ”flockar”: jordarter, stenarter, malmarter och ”stenhårdningar”. Namnteckningen är troligen av Erik Geisler (1720–73). Han var markscheider vid Falu gruva och ritade 1753 en ny karta över Stora Kopparberget. Han var morfar till E. G. Geijer.